

Οδηγία 91/676/ΕΟΚ για την Προστασία των Υδάτων από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης.

Σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο με την αριθ. 16190/1335/1997 (ΦΕΚ Β΄ 519) ΚΥΑ, κάθε Κράτος - Μέλος θεσπίζει έναν ή περισσότερους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής, που εφαρμόζονται προαιρετικά από τους γεωργούς και περιλαμβάνουν φιλοπεριβαλλοντικούς κανόνες ως προς την άσκηση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, με στόχο τη διασφάλιση της προστασίας τόσο των επιφανειακών όσο και των υπόγειων υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. Εντούτοις, ο Κώδικας είναι δυνατό να περιλαμβάνει και υποχρεωτικές διατάξεις, με σκοπό την άμεση πρόληψη του κινδύνου νιτρορύπανσης.

Μεταξύ των πρακτικών του Κώδικα, ο οποίος συντάσσεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), περιλαμβάνονται: η εφαρμογή της λίπανσης σύμφωνα με τις ανάγκες του φυτού για την αποφυγή διαρροών στο περιβάλλον, η τήρηση συγκεκριμένης λιπαντικής αγωγής, η αποφυγή εφαρμογής λιπασμάτων ή κοπριάς σε μικρές αποστάσεις από υδάτινους όγκους ή σε ακατάλληλες εδαφοκλιματικές συνθήκες, ο κατάλληλος χειρισμός κτηνοτροφικών αποβλήτων, ο τρόπος διάθεσης της κοπριάς κ.ά.

Επίσης, βάσει της Οδηγίας απαιτείται συνεχής και σταθερή παρακολούθηση της ποιότητας των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων της χώρας καθώς και, κάθε τέσσερα τουλάχιστον χρόνια, επαναπροσδιορισμός των περιοχών που εμφανίζουν αυξημένες συγκεντρώσεις νιτρικών και χαρακτηρίζονται ως «ζώνες ευπρόσβλητες από τη νιτρορύπανση» (ΖΕΝ). Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ως ευπρόσβλητης γίνεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ) σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία, μεταξύ των οποίων και το ΥΠΑΑΤ. Για τον προσδιορισμό αυτό, λαμβάνονται υπόψη δεδομένα όπως αυξημένες τιμές νιτρικών ($\geq 50\text{ppm NO}_3$) στα υπόγεια και επιφανειακά ύδατα της συγκεκριμένης περιοχής με βάση τις μετρήσεις που πραγματοποιούνται μέσω εγκατεστημένου σταθερού δικτύου παρακολούθησης, αρμοδιότητας ΥΠΕΝ.

Μετά την έκδοση των ανωτέρω Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων (ΚΥΑ) χαρακτηρισμού, πρέπει να εκδοθούν τα σχετικά Προγράμματα Δράσης. Τα Προγράμματα Δράσης αποτελούν ένα σύνολο κανόνων - υποχρεώσεων όλων των παραγωγών των οποίων οι εκμεταλλεύσεις βρίσκονται στις εν λόγω περιοχές, για την τήρηση των οποίων δεν λαμβάνουν καμία ενίσχυση (μη επιδοτούμενα) και απαιτούν συνήθως αυστηρότερες πρακτικές για την προστασία των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης σε σχέση με τον Κώδικα. Με την αριθ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/38552/265/25.04.2019 (ΦΕΚ Β' 1496) ΚΥΑ εγκρίθηκε νέο Πρόγραμμα Δράσης (ΠΔ), κοινό για το σύνολο των 30 ευπρόσβλητων ζωνών της Χώρας, καταργώντας παράλληλα τα 7 παλιότερα ΠΔ.

Επιπλέον, ορισμένες γεωργικές πρακτικές τις οποίες πρέπει να εφαρμόζουν οι παραγωγοί ως απόρροια της Οδηγίας 91/676/ΕΚ στο σύνολο της χώρας, αλλά και το σύνολο του ΠΔ για τις ΖΕΝ, αποτελούν μέρος της Πολλαπλής Συμμόρφωσης, την οποία πρέπει να τηρούν οι παραγωγοί προκειμένου να δικαιούνται τη λήψη των Άμεσων Ενισχύσεων του Πυλώνα Ι της ΚΑΠ αλλά και της οικονομικής στήριξης για συμμετοχή στα μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης του Πυλώνα ΙΙ.

Περαιτέρω πληροφορίες δίνονται στην ιστοσελίδα <https://ypen.gov.gr/perivallon/ydatikoi-poroi/nitrorypansi/> του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, που αποτελεί την επισπεύδουσα αρχή. Παρακάτω δίνεται σε μορφή πίνακα η λίστα των ευπρόσβλητων στη νιτρορύπανση ζωνών, μαζί με τις αντίστοιχες αποφάσεις ορισμού τους, ενώ στην παρούσα ιστοσελίδα είναι αναρτημένο το σύνολο των ισχυόντων (αλλά και καταργηθέντων) νομοθετικών κειμένων.

	Ζώνη Ευπρόσβλητη στη Νιτρορύπανση	ΚΥΑ ορισμού
1	Θεσσαλικό Πεδίο	19652/1906/05.08.1999 (ΦΕΚ Β' 1575) και 24838/1400/19.06.2008
2	Κωπαϊδικό πεδίο	« «
3	Αργολικό πεδίο	« «
4	Λεκάνη του Πηνειού Ηλείας	« «
5	Κάμπος Θεσσαλονίκης-Πέλλας-Ημαθίας (συμπεριλαμβανομένου και του Ν. Κιλκίς)	20419/2522/18.09.2001 (ΦΕΚ Β' 1212)
6	Λεκάνη του Στρυμόνα	« «
7	Πεδιάδα Άρτας-Πρέβεζας	« «
8	Περιοχή της λεκάνης του ποταμού Ασωπού Βοιωτίας	106253/24.11.2010 (ΦΕΚ Β' 1843)
9	Περιοχή του νότιου τμήματος του ποταμού Έβρου	190126/23.04.2013 (ΦΕΚ Β' 983)
10	Πεδιάδα Ανατολικά και Δυτικά της λίμνης Βιστωνίδας	« «
11	Περιοχή της λεκάνης απορροής του ποταμού Αγγίτη	« «
12	Περιοχή της Βόρειας Κορινθίας	« «
13	Περιοχή του Οροπεδίου Τρίπολης	« «
14	Περιοχή Φιλιατρών - Κυπαρισσίας	« «

15	Περιοχή της λεκάνης απορροής του ποταμού Λαρισσού Αχαΐας	« «
16	Περιοχή του Λεωνιδίου Αρκαδίας	« «
17	Περιοχή του Μαραθώνα Αττικής	« «
18	Περιοχή της Μεσογαίας Αττικής	« «
19	Περιοχή του βόρειου τμήματος του ποταμού Έβρου	147070/02.12.2014 (ΦΕΚ Β' 3224)
20	Περιοχή του Σπερχειού Φθιώτιδας	« «
21	Περιοχή Παμίσου Μεσσηνίας	« «
22	Περιοχή της Τροιζηνίας	« «
23	Περιοχή του Άστρους – Αγ. Ανδρέα Αρκαδίας	« «
24	Περιοχή Μεγάρων Αλεποχωρίου Αττικής	« «
25	Περιοχή της Αταλάντης Φθιώτιδας	« «
26	Περιοχή Αλμυρού Μαγνησίας	« «
27	Περιοχή της Πτολεμαΐδας Κοζάνης	« «
28	Περιοχή Επανομής Μουδανιών Χαλκιδικής	« «
29	Περιοχή της υπολεκάνης Γεροποτάμου Μεσσαράς Κρήτης	« «
30	Περιοχή Αρτάκης Εύβοιας	« «